

Beretning for Østjysk Landboforening

v. formand Finn Pedersen – den 14. marts 2013

På dette tidspunkt af året, hvor vinteren er ved at slippe sit tag og foråret kan skimtes, er det tid for årets generalforsamling.

Jeg vil igen i år komme med et tilbageblik, men også prøve at præsentere nogle af de ting, der rækker ud i fremtiden.



Hver landmand eksporterer for 5 mio. kr.

Hver mælkeproducent laver mælk nok til 10.000 danskere, og hver svineproducent laver svinekød til 13.500 danskere.

For 2012 er der udsigt til en rekordstor landbrugseksport på over 75 mia. kr. Samtidig bliver der færre og færre landmænd, og derfor stiger eksporten af landbrugsvarer pr. landmand.

I Danmark er der ca. 12.000 heltidslandmænd, der tegner sig for ca. 85 procent af produktionen. Hvis de tegner sig for en tilsvarende andel af landbrugseksporten, betyder det, at der i gennemsnit bliver eksporteret landbrugsvarer for 5,3 mio. kr. for hver heltidslandmand.

Hvis man medregner deltidslandmændene, er der i alt ca. 40.000 landmænd, og så bliver der for hver landmand i gennemsnit eksporteret landbrugsvarer for 1,8 mio. kr.

Det er naturligvis ikke alene landmandens fortjeneste, idet der sker en stor værditilvækst uden for bedriften, men landbrugseksporten er ikke desto mindre baseret på de landbrugsprodukter, landmanden producerer, og uden råvarer er der ikke noget at forarbejde og eksportere.

Skaber job

Produktionen skaber en masse beskæftigelse på og uden for bedrifterne.

Ifølge vores beregninger på Axelborg giver en kvægbedrift med 108 malkekøer beskæftigelse til seks personer.

Den afledte beskæftigelse omfatter fx transport, slagtning, forarbejdning, administration, kontrol, dyrlæge, rådgivning, markedsføring og så videre, for ikke at nævne håndværkere, montører, maskinstation med mere.

Tilsvarende skaber en svineproducent med 275 søer og tilhørende slagtesvin beskæftigelse til otte personer.

En typisk planteavlsbedrift med 175 hektar og en mindre svineproduktion giver derimod ikke så megen beskæftigelse som store animalske bedrifter, men den giver trods alt beskæftigelse til 4,5 personer.

Landbrug & Fødevarer har opgjort beskæftigelsen i det primære landbrug til godt 60.000 personer. Dertil kommer 33.800 beskæftiget med forarbejdning og forædling samt 45.000 i afledte erhverv.

Den samlede beskæftigelse i fødevarerhvervet er opgjort til 141.000 personer, hvoraf de 105.000 er lønmodtagere. Det vil sige, at knap tre ud af fire beskæftigede i fødevarerhvervet er lønmodtagere.



Stor produktion

Den enkelte landmands produktion er meget stor i forhold til danskernes gennemsnitlige forbrug.

De knap 3.800 mælkeproducenter producerer tæt på 1,3 mio. kg mælk i gennemsnit om året, mens forbruget af mælkeprodukter ligger på 133 kg pr. indbygger om året. Det vil sige, at hver mælkeproducent i snit dækker 10.000 danskeres behov for mælk. Det svarer nogenlunde til det antal mennesker, der bor i Struer.

Tilsvarende producerer de 4.600 svineproducenter 2 mio. ton svinekød om året. Med et årligt forbrug af svinekød på 32 kg pr. indbygger svarer det til, at

svineproducenterne i gennemsnit producerer svinekød til 13.500 mennesker. Det svarer til det antal mennesker, der bor i Varde eller Nakskov.

Fakta

Beskæftigelse

- 60.000 beskæftiget i primære landbrug
- 33.800 i forarbejdning og forædling
- 45.000 i afledte erhverv
- I alt 141.000 personer
- heraf 105.000 lønmodtagere

Hvorfor har jeg så valgt at medtage disse tal til beretningen, - ingen landmænd er jo i tvivl om landbrugets store betydning for eksporten og dermed samfundet, - og ingen landmænd er vel i tvivl om, det er på høje tid at vi får fjernet de byrder, der er med til at forringe vores konkurrenceevne og i det hele taget det bøvl og bureaukrati, som mange oplever, hvis landbruget i Danmark skal udvikles positivt.

Det har jeg gjort, fordi det også er ved at gå op for regeringen, for fagbevægelsen og for danskerne i alt almindelighed at her er et erhverv, der virkelig har bidraget til samfundshusholdningen. Samtidig er det også ved at gå op for befolkningerne, at erhvervet har et kæmpe vækstpotentiale.



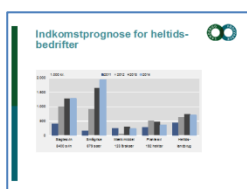
I Landbrug og Fødevarers bestyrelse har vi haft meget stor fokus på konkurrenceevnen og i det hele taget de vilkår, vort erhverv er underlagt. Jeg mener også, det er lykkedes at sætte et betydeligt aftryk på regeringens politik, blot vil jeg nævne ophævelse af fedt og sukker afgift, men selvfølgelig også nævne at vi fik vandplanerne erklæret ugyldige, det var en kæmpe sejr for organisationen at kammeradvokaten opgav at føre sagen for staten,

Det medførte jo dermed, at der slet ikke blev taget huld på den stor retssag, Landbrug & Fødevarer havde anlagt mod staten.

Vi forventer, at vandplanerne igen komme i høring medio april og vil selvfølgelig også denne gang følge høringsperioden tæt.

Natur og Landbrugs kommissionens rapport kommer også inden længe, det bliver spændende at se udmeldingen fra Jørgen Jespersen, der jo er formand for kommissionen og har taget opgaven meget seriøst. De udmeldinger vi har set indtil nu er bedre end det vi frygtede, da kommissionen blev nedsat

Kæmpe spredning i landbrugets resultater



Driftsresultatet blev i snit forbedret med 372.000 kr. i 2012.

Heltidsbedrifterne har i gennemsnit forbedret driftsresultatet med 372.000 kroner i 2012. Det viser de første landsdækkende beregninger, som Videncentret har foretaget.

De fleste driftsgrene er begyndt at tjene penge igen, men det er et voldsomt differentieret billede, der tegner sig af erhvervet.

Det er ikke usædvanligt, at en svineproducent tjener en mio. kr. mere end året før, og at en planteproducent tjener en halv mio. kr. mere. Derimod forværres mælkeproducenternes driftsresultat, og det betyder, at der er endnu flere mælkeproducenter med meget dårlig økonomi.

De forbedrede resultater inden for svin, planter og pelsdyr skyldes især højere priser for produkterne.

I de driftsgrene, der har fremgang, er der nu mange landmænd, der får en tiltrængt mulighed for at konsolidere sig, hvilket vil være positivt for både den enkelte landmand og for hele landbruget.

Kapacitetsomkostningerne er steget med syv procent, blandt andet fordi udgifterne til vedligeholdelse er steget efter flere år med lave investeringer.

De første 770 regnskaber tyder på, at den gennemsnitlige heltidsbedrift vil komme ud med et overskud på 600.000-700.000 kroner for 2012. I dette tal indgår en værdistigning på besætning og beholdning på ca. 150.000 kr.

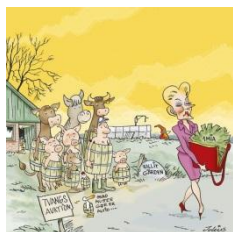
3.100 bedrifter har overskud af udfordringer

Er der noget, mange danske landbrug har overskud af, er det udfordringer. Kreditklemmen, høj gæld, høje bankrenter og faldet i ejendomspriserne låser mange landbrug, som er sårbare efter kriseårene. Det gælder især mange kvæg- og svinebrug. Vi har stort behov for at afdrage gæld, inden renten igen stiger og de afdragsfrie lån udløber. Nu viser det sig, at den ny EU-reform kan blive en alvorlig udfordring for de trængte bedrifter.

Videncentret for Landbrug har beregnet konsekvenserne af en reduktion i EU-støtten for heltidsbedrifterne i Danmark. Analysen viser, at når EU-støtten til danske landmænd reduceres med 20 % eller 1,4 mia. kr. årligt, vil 925 heltidsbedrifter ikke længere være i stand til at opnå et positivt driftsresultat, når reformen er fuld indfaset. Af de 925 landbrugsvirksomheder er mere end en tredjedel mælkeproducenter.

Selv med den nuværende støtte er der i øjeblikket næsten 1.400 heltidsbedrifter, som ikke kan præstere et positivt driftsresultat. Hvis støtten reduceres, risikerer endnu flere altså alvorlige økonomiske problemer. Selvfølgelig kan der ske meget, inden reformen er fuldt indfaset, men det kan gå begge veje. Derfor er beregningerne foretaget ud fra en alt andet lige-betragtning.

Budgetaftalen giver altså mulighed for at flytte yderligere ca. en mia. kr. mellem direkte støtte og landdistriktsmidler, oven i købet uden national medfinansiering. Det er en særskilt dansk udfordring, at regeringen har udtrykt ønske om at flytte midler fra den direkte støtte til landdistriktsmidlerne, mens andre lande har tilkendegivet, at de vil flytte pengene den anden vej.



Penge, som de har fået forhandlet på plads, således at de får et større beløb til søjle 2, altså landdistriktsmidler. Helle Thorning gik derimod efter at få en direkte rabat på 1 mia. i stedet for at de skulle ligge i søjle 2. Det skal dog siges, at aftalen ikke er endeligt på plads endnu.

Det forringer isoleret set den danske konkurrenceevne. Denne milliard bringer sammen med reduktionen på 20 % og de i forvejen 1.400 bedrifter helt op til 3.100 danske landbrug i rødt.

Det er ikke kun de trængte landmænd og i særlig grad mælkeproducenterne, som bliver ramt af budgetaftalen. Konsekvensen vil forplante sig til landbrugets leverandører, den finansielle sektor, lokalsamfundene og de store danske fødevarer virksomheder, hvor risikoen for fald i råvaregrundlaget forstærkes kraftigt. Vi taler om alvorlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Vækstplan letter for 61.000 kr. pr. landbrug

Regeringens vækstpakke giver afgiftslettelse til fødevarerhvervet for 875 mio.

Landbrug & Fødevarer tager godt imod regeringens vækstpakke. Det er et skridt i den rigtige retning, men det er ikke nok.

Vi vil have bedre forhold for landbrugs- og fødevarerproduktionen i Danmark, og det skal ske ved at lette omkostningerne i værdikæden. Mulighederne for at producere fødevarer i Danmark skal være bedre.

Nu er der endelig taget hul på at udrydde nogle af de specielle omkostninger i Danmark, som andre ikke har. Det er et skridt i den rigtige retning.

Her sigter jeg især til omkostningerne til transport, spildevand og energi. Her er der opnået en samlet lettelse på 5,2 mia. kr. Heraf opnår fødevarerhvervet en lettelse på 875 mio. kr. Det svarer til 61.000 kr. pr. heltidsbrug.

Man må sige, det er den mest ambitiøse plan i nyere tid, men det er ikke nok. Der skal mere til. Der er fortsat omkostninger i det primære erhverv, som kolleger ikke har.



Slide 1: Omlægning af kvælstofreguleringen



Slide 2: Muligheden er der nu!

Samfundet - både befolkning og politikere - skriger på vækst og arbejdspladser. Der er stadig større forståelse for, at staten skal skabe gunstige rammer for det private initiativ og ikke bekæmpe det. Selv i Miljøministeriet...

I april kommer Natur- og Landbrugskommissionen med deres rapport. Vi kender ikke indholdet, men vi ved at der vil blive peget på en intelligent og målrettet miljøregulering, der skaber grundlag for vækst og indtjening i både landbruget og samfundet som helhed. Det skal vi udnytte og gøre vores indflydelse maksimalt gældende. Vi skal gøre det med stærke faglige argumenter og solid økonomisk forstand.

Samtidig skal vi undgå, at miljøreguleringen bliver en politisk kampplads mellem fløjene. Vi har behov for en god, bred aftale, der kan overleve både folketingsvalg og evt. regeringskifte

Vi taber på nuværende regulering - undergødskning

	Prisniveau gns. sept.-dec. 2012	Prisniveau gns. 2008-2012
Nettotab	3,3 mia. kr.	1,6 mia. kr.
Tab pr. ha	1284 kr. pr. ha	632 kr. pr. ha

© 2012 Danmarks Landbrug & Fødevarer

Slide 3: Vi taber på nuværende regulering – undergødskning

På Plantekongressen viste formanden for Sektorbestyrelsen, Torben Hansen, hvor meget vi taber ved den nuværende regulering. Prisniveauet fra efteråret

2012 var det 3,3 mia. kr. pr. år – eller 1.284 kr. / ha. Dem kunne vi godt have brugt rundt omkring på bedrifterne

Man kan altid diskutere beregningerne og tallenes størrelse, hvilket også er blevet gjort. Men uanset hvad, så er der et betydeligt potentiale for merindtjening ved at ændre den nuværende regulering i retning af en målrettet indsats med fagligt og økonomisk fornuftige virkemidler



Slide 4: Vores mål med ny regulering

- Vi arbejder for en miljømæssigt og økonomisk rigtig landbrugsregulering
- Vi har et uudnyttet potentiale for større produktion, større indtjening, større faglighed, større beskæftigelse, større samfundsmæssig værdi. Det skal vi fremme, så landbruget - og hele samfundet - får gavn af omstillingen
- Vi har en anden opfattelse af N-belastning end myndighederne. Mange steder i DK er N-bidraget til vandmiljøet ikke et problem
- Vi tager udfordringen op – vi peger på modeller for hvordan vi, med vores faglighed og viden, kan komme til at vækste – det er godt for landbruget men i høj grad også samfundet og arbejdsstyrken
- I de eksisterende modeller skaber manglende faglighed urimelige vilkår og økonomisk belastning af landbruget – det skal fremover gøres korrekt, både fagligt og juridisk



Slide 5: Forudsætninger for succes

Hvis vi skal lykkes med en ny regulering, så er det helt afgørende, at den samlede kage bliver større. Vi skal have en betydeligt samlet gevinst, og vi skal sørge for at de, forhåbentlig få landmænd, der bliver ramt af den målrettede regulering, får fuld erstatning for deres tab. Der skal kort sagt være gevinst for alle, uanset hvor i landet man befinder sig.

Det betyder samtidigt, at den nuværende regulering må afskaffes og erstattes helt og fuldt af den nye regulering.

Det må være endeligt slut med generelle løsninger, der er alt for dyre og virker alt for ringe. Den nye regulering skal hvile på et solidt fagligt grundlag, hvor også landbrugsfaglige og økonomiske forhold inddrages, og ikke som tidligere med enøjlet fokus på miljøet. Der skal være sammenhæng i tingene og hvis en miljøregulering er meget dyr i forhold til virkningen, så skal den ikke gennemføres!

De robuste arealer skal udgøre størstedelen af det samlede areal, og man skal kunne dyrke dem økonomisk optimalt.



Slide 6: Forudsætninger for succes II

Vi har ikke samme opfattelse af N-belastningen som myndighederne.

Mange steder i Danmark er N-bidraget til vandmiljøet ikke et problem.

Derfor skal der kun være en indsats, hvis og hvor der er et dokumenteret behov – OG hvor indsatsen kan gøre en målbar forskel til en acceptabel pris.

Derfor er det også helt afgørende, at der laves ordentlige økonomiske konsekvensanalyser af den indsats, der foreslås i et givet område. Hvis indsatsen bliver for dyr, må den ændres eller tages af bordet.

Når der skal gøres en indsats, så skal den hænge sammen med reguleringen af husdyrproduktionen i området. Det kan ikke nytte noget, at vi først reguleres på markdriften og der så bagefter kommer ekstra krav dumpende vedr. miljøgodkendelse af husdyrproduktionen.

Når indsatsen skal planlægges, så skal det ske med lokale briller.

På med gummistøvlerne og ud og se på de faktiske forhold - landmænd, kommune og grønne organisationer sammen. Hvis der er fastlagt et fagligt meningsfuldt mål, og vi har en bred palette af virkemidler at vælge imellem, samt sikkerhed for økonomisk erstatning når der skal afgives noget, så kan vi næsten altid finde fornuftige løsninger lokalt.

For de landmænd, der gerne vil have styr på, hvad udledning og effekter af indsatsen rent faktisk er, skal der være mulighed for, at man måler udledningen lokalt. Så kan man se om tiltagene virker, eller om de skal ændres, så virkningen passer med behovet.



Slide 7: Udledningstilladelse fra marken = miljømål i recipient ÷ N som forsvinder undervejs

Miljømålet i de kystnære farvande skal fastsættes på et fagligt grundlag. Der skal især være fokus på, om påvirkningen fra land vil gøre en reel forskel ude i vandmiljøet, eller om det blot er – i bogstavelig forstand - en dråbe i havet i forhold til påvirkningen udefra det åbne havmiljø.

Der kommer hvert år 1000 kubik-kilometer vand ind i danske farvande fra Østersøen og 1000 kubik-kilometer fra Nordsøen. Til sammenligning kommer der ca. 10 kubik-kilometer fra det danske fastland – altså ca. 0,5 % af hvad der kommer udefra. Vi må derfor gå ud fra, at det formentlig kun er i bunden af snævre fjorde eller nærmest lukkede, lavbundede kystnære miljøer, at landbruget har en mærkbar påvirkning.

Med en ny miljøregulering, skal der være en udledningstilladelse fra marken, som fastlægges ud fra målsætningen ude i det kystnære havmiljø minus det kvælstof, der forsvinder undervejs via denitrifikation og tilbageholdelse - kaldet retention - på vejen fra marken og ud i vandløbet. Figuren viser hvad der sker med kvælstoffet ad naturlig vej uden særlig indsats. Rigtig mange steder i landet bør det være tilstrækkeligt.

1. (klik 1): En del af kvælstoftabet tilbageholdes via retention på vejen fra rodzonen og ud til vandløb eller recipient. Retentionen er forskellig afhængig af jordbunds- og afvandingsforhold. Der mangler fortsat, som noget meget væsentligt, at blive lavet en kortlægning af retentionen på landbrugsarealerne i Danmark.

2. (klik 2): Den del af nitraten, der når ud i vandløbet, reduceres yderligere på vejen mod kysten via denitrifikation undervejs. Vi ved bl.a. at der sker en betydeligt denitrifikation, når et vandløb løber via søer på vejen mod havmiljøet.



Slide 8: Målrettet indsats = højere udledningstilladelse = større produktion

Med en målrettet indsats vil vi med en ny miljøregulering være i stand til at hæve udledningstilladelsen fra landbrugsproduktionen i forhold til, hvad den ellers vil være.

1. (1. klik) Både forskere og politikere anerkender, at landbruget er nået rigtigt langt med en lavere miljøpåvirkning som eksemplerne her viser. Vi har reduceret samtlige udledninger af næringsstoffer og klimagasser samtidig med, at produktionen er steget. Og vi har endelig fået en bred anerkendelse af indsatsen.

De steder, hvor der er behov for en yderligere indsats, skal det være i en prioriteret rækkefølge, der sikrer en fortsat stor produktion

2. (2. klik) Ude i vandmiljøet (stenrev, tang, muslinger, ålegræs mv.)

3. (3. klik) For et større eller mindre vandopland (afgrænsede vådområder, naturgenopretning, udtagning af mindre dyrkningsikker jord mv.)

4. (4. klik) På bedriften/bedrifter; i randen af dyrkningsfladen og kun i særlige tilfælde på selve dyrkningsfladen

Realistisk set vil der nogle steder blive behov for indgreb i dyrkningsfladen enten i form af reduceret gødskning, efterafgrøder, særlige sædskifter eller lignende. Her skal der gives fuld compensation eller erstatning med mindre

gevinsten på resten af bedriften er så stor, at det rigeligt kan betale for ændret praksis på en mindre del af arealet.

Men vi skal holde fast i, at den samlede kage skal være større, så der bliver mere til alle!



Slide 9: Det gør vi nu:

Nu og i forbindelse med offentliggørelse af Natur- og Landbrugskommissionens rapport, vil vi arbejde på at påvirke resultaterne og lovgiverne maksimalt. Det kan vi kun gøre ved at opsøge politikere, embedsværk og forskere og spille vores synspunkter og krav om et seriøst fagligt og økonomisk grundlag på banen.

- Vi bruger vores ideer som et arbejdsrapport i processen frem mod ny lovgivning.
- Vi peger konstant på fagligheden og de muligheder vi har for at få tingene til at gro – både i marken, i det gode havmiljø og i samfundsøkonomien.

Glæden over vækst er noget vi landmænd er født med, og vi vil så gerne dele glæden med resten af Danmark. Så lad os nu gøre det rigtigt denne gang!



En forening der gør en forskel.

Det er overskriften på den folder, vi lige har fået trykt op til generalforsamlingen. Her i kan i læse om nogle af de ting, vi beskæftiger os med i vores forening. Opgaverne er mange og forskellige, lige fra grundvandssagen fra Brædstrup, rumfangsafgift og ekstra efterafgrøder, som blot er nogle af de sager, vi har arbejdet med i den sidste tid.

Med denne udgivelse ønsker vi at synliggøre, hvad Østjysk Landboforening kan gøre for dig og for hele fællesskabet omkring landbruget. Vi ønsker at være synlige og vi vil gerne fortælle, at vi kan være med til at påvirke udviklingen. Jeg vil gerne rette en stor tak til vore annoncører for deres medvirken. Det har medført, at det har været omkostningsfrit at udgive folderen, som er trykt i 5.000 eksemplarer.

Folderen skal ikke ses som en erstatning for medlemsbrevet, som jo udsendes ca. seks gange om året. Vi mener, det fortsat er vigtigt at vi orienterer om de aktuelle ting, som bestyrelsen arbejder med i løbet af året.

Derfor vil jeg heller ikke komme med en lang liste over de emner, vi har arbejdet med i det forløbne år.

Jeg vil dog ikke undlade at sige, at vi har mange samarbejdspartere og et efterhånden stærkt netværk. Vi er blevet en hel naturlig del af det lokale erhvervsliv og har gode kontakter til foreninger og lokale virksomheder, som vi i fællesskab arrangerer møder med. Senest med Yding Grønt, hvor vi havde besøg af Jens Rohde.

Dette samarbejde prioriterer vi højt, vi er således med i Grønt Råd, klimarådet, kommunenetværket og erhvervspolitisk kontaktudvalg for bare at nævne nogle.

Jeg vil gerne sige, at det har været et langt sejt træk at komme hertil gennem de sidste fem år, men jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det det har været

umagen vær. Det er nu engang bedre at sidde med ved bordet og have indflydelse i stedet for at stå udenfor, også selvom vi ikke altid er helt enige.



Borgmesterbrevet

Grundlaget for ethvert samarbejde er selvfølgelig en fælles synergi. Det syntes jeg, blev udtrykt meget klart af borgmesteren i Horsens, da han sendte et brev til ledelsen i Danish Crown og lovede en hurtig sagsbehandling i samarbejde med LRØ i forbindelse med slagteriets beslutning om at yde tilskud til etablering af stipladser til slagtesvin. Dette initiativ fra borgmesteren fortjener stor ros, ingen andre kommuner har tilbudt noget tilsvarende, så vidt jeg er orienteret.

LRØ

I vores rådgivningsselskab er det igen lykkedes at opnå et tilfredsstillende resultat med en uændret timepris. Det er vi naturligvis glade for i et marked, der har ændret sig radikalt. Det vil Per Bardrum komme nærmere ind på i sit indlæg senere.

Til slut vil jeg gerne rette en stor tak til bestyrelsen og vores sekretær, Jørgen Skov Nielsen. I bidrager meget positivt og er rigtig gode til at komme med synspunkter og argumenter i debatten. Det er lige fra yngste til ældste mand i bestyrelsen. Det er af stor betydning, at alle kan komme med deres holdninger, og der hermed er højt til loftet i bestyrelseslokalet. Men det er endnu vigtigere, at bestyrelsen har en fælles strategi og nogle klare mål. Det syntes jeg, er lykkedes ganske godt.